

KORRALDUS

.....10.2016 nr 1-3/16/.....

Kihnu Vallavalitsusele vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

Kihnu Vallavalitsus (äriregistrikood 10216057, edaspidi ka *taotleja*) esitas 25.08.2016 kirjaga nr 9-1.2/203 Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaametis 25.08.2016 nr 14-6/16/668. Vee erikasutusluba taotletakse Suaru sadama akvatooriumi süvendamiseks sügavuseni -3,5 m mahus kuni 2630 m³. Merepõhjast pumbatakse välja sinna ladestunud muda ja liiv ning paigutatakse see sadama kõrval asuvale neemikule. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

- a) X=6444438,4; Y=500951,8
- b) X=6444462,6; Y=500984,4
- c) X=6444488,9; Y=501081
- d) X=6444451,3; Y=501088,8
- e) X=6444441,8; Y=501054
- f) X=6444432,6; Y=501053,4
- g) X=6444415,1; Y=500971,4
- h) X=6444409,6; Y=500968,7

Veeseaduse § 8 lg 2 p-i 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine ja p-i 7 kohaselt, kui uputatakse tahkeid aineid veekogusse. Veeseaduse § 9 lõikest 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 “Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid” (edaspidi *määrus nr 18*) esitatud andmeid ning need vastavad nõuetele.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 56 lõikele 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhinnangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 31.08.2016, st tähtaegselt ning ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

2.2 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 3 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lg 2 p-i 18 ja lõigete 2², 3 ja 3¹, § 11 lg-te 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu" (edaspidi nimetatud *KMH määrus*) § 11 p-i 7 kohaselt peab otsustaja andma hinnangu selle kohta, kas Taotleja poolt kavandatava tegevusega võib eeldatavalt kaasneda oluline keskkonnamõju või mitte ning otsustama keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise üle. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lg-te 2² ja 3¹ kohaselt otsustatakse KMH vajalikkus lähtudes KeHJS § 6 lg-e 3 kohase eelhindangu tulemusest (vt lisa 1). Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil 01.04 – 30.06 ;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.3 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Vastavalt HMS § 48 lg-le 1 pannakse õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga avalikkusele tutvumiseks välja, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse vähemalt kuni ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja lõpuni. Samuti sätestab KeHJS § 6 lg 3¹ kohustuse küsida KMH algatamise vajalikkuse üle otsustamisel asjaomaste asutuste seisukohta eelhindangu eelnõule. Vastavalt HMS § 49 lg -ele 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Keskkonnaamet teavitas vee erikasutusloa andmisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ...10.2016 ning edastas eelnõu vastavalt HMS § 49 lg-le 3 ka taotluse esitajale. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmunisest Ametlikes Teadaannetes.

2.4 Loa nõuete seadmine

Vastavalt veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt eelhinnangust ja taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- 1) Süvendatud pinnas tuleb rannale paigutada selliselt, et oleks välistatud pinnase tagasi valgumine merre.
- 2) Vee erikasutusega seotud tööde tegemist tuleb vältida tugevate tuultega (üle 15 m/s), et vältida õnnetusriske ja heljumi kandumist laiemale merealale.
- 3) Soovitavalt tuleks tööd planeerida ajavahemikku 01.septembrist kuni 31. märtsini.
- 4) Vee erikasutusega seotud tööde tegemine on keelatud lindude pesitsusajal ja kalade kudeajal 01. aprillist kuni 30. juunini.
- 5) Süvendustöödeks kasutatakse pumpsüvendajat.

2.5 Täiendav teave

- 1) Vee erikasutuse kohta tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.
- 3) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja Kihnu Vallavalitsuse (äriregistrikood 10216057) taotlusest, lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-dest 6 ja 7, määruse nr 18 §-st 5 ja §-st 8 ning KeHJS § 3, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg-tele 2², 3 ja 3¹, § 9, § 11 lg-tele 2 ja 4, § 12 lg-e 1¹ p-le 1, KMH määruse § 11 p-ile 7 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirjaga nr 1-1/16/306, **otsustan:**

1. **Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Kihnu Vallavalitsuse (äriregistrikood 10216057) vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.**
2. **Anda Kihnu Vallavalitsusele (äriregistrikood 10216057) vee erikasutusluba nr L.VV/328383 kehtivusega 01.12.2016–01.12.2020 Suaru sadama akvatooriumi süvendamine kuni sügavuseni -3,5 m mahus kuni 2630 m³. Merepõhjast pumbatakse välja sinna ladestunud muda ja liiv ning paigutatakse sadama kõrval asuvale neemikule.**

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Suaru sadam (edaspidi ka *sadam*) asub Lemsi külas, Kihnu vallas, Pärnumaal. Tegemist on riigile kuuluva sadamaga Kihnu saarel Suaru ninas. Suaru sadam ja Kihnu sadam asuvad kõrvuti ning omavad ühist veeala. Sadama keskpunkti koordinaadiks on 58008'28'' N ja 24001'2'' E. Sadama veeala üldpindala on 5,07 ha ja maa-ala üldpindala 0,48 ha, hõlmates maaüksuseid katastritunnusega 30301:001:0927 lähiaadressiga Suaru sadam ja 30301:001:0926 Tankla. Sadam on lõunast varjatud 220 m pikkuse muuliga. Suaru sadama kaide numeratsioon on 4, 5 ja 6, kailiinide üldpikkusega 177,5 m. Kaid nr. 4 ja 6 on eelkõige kalalaevade ja väikelaevade vastuvõtuks. Kai 5 on halva seisukorra tõttu ekspluatatsioonist väljas. Vähim sügavus kai 4 ääres on 1,9 m, kai 6 ääres 2,6 m. Sadama akvatooriumile sisenetakse kanalit mööda, mille pikkus on 800 m, laius 50 meetrit. Vähim sügavus kanalis on 3,7 meetrit. Alates kaist nr.4 on vähim akvatooriumi sügavus 2,7 m ja laius 30 m. Veetaseme kõikumine sadamas on keskmiselt +40 cm kuni -40 cm „Kroonlinna 0” suhtes.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märjalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Suaru sadam paikneb Kihnu hoiualal, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse ning II lisas nimetatud liikide – hallhülge (*Halichoerus grypus*), viigerhülge (*Phoca hispida bottnica*), emaputke (*Angelica palustris*) ja soohiilaka (*Liparis loeselii*) elupaikade kaitse. Suaru sadam on ümbritsetud Pärnu lahe hoiualaga, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liikide ja I lisas nimetatamata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Mõlemad hoiualad on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Sadama territoorium asub hajaasustusalal, 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistul. Sadama territooriumist ca 500 meetri kaugusel põhja suunas paikneb kultuurimälestiste hulka kuuluv kalmistu. Tuginedes esitatud taotluses toodud andmetele võib väita, et kavandatava tegevuse mõju eelpool nimetatud objektini ei ulatu.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Suaru sadama akvatooriumi süvendamine kuni sügavuseni -3,5 m mahus kuni 2630 m³. Merepõhjast pumbatakse välja sinna ladestunud muda ja liiv ning paigutatakse see sadama kõrval asuvale neemikule. Neemik ongi kujunenud aja jooksul sadamast välja pumbatud merepõhjast. Sarnaseid töid teostati ka 2014. aastal AS-le Saarte Liinid väljastatud vee-erikasutusloa alusel. Töid on plaanis teostada ca 5260 m² suurusel alal ning keskmiselt pumbatakse välja 0,5 m paksune muda ja liivakiht. Töödeks on kavas kasutada näiteks AS Saarte Liinidele kuuluvat Watermaster-laadset pumpkoppa, sest pinnas on pehme. Pinnas pumbatakse ja suunatakse mööda toru materjali paigutamise alale. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

- a) X=6444438,4; Y=500951,8
- b) X=6444462,6; Y=500984,4
- c) X=6444488,9; Y=501081
- d) X=6444451,3; Y=501088,8
- e) X=6444441,8; Y=501054
- f) X=6444432,6; Y=501053,4
- g) X=6444415,1; Y=500971,4
- h) X=6444409,6; Y=500968,7

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Sadama territoorium piirneb lõuna suunast 100% transpordimaa sihtotstarbega kinnistuga, lääne suunast 100% riigikaitsemaa ja 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistutega. Kuna sadam on ehitatud merre väljaulatuva Suaru nina tipule, siis ülejäänud osas ümbritseb sadamat Liivi laht. Lähimad elamumaa sihtotstarbega kinnistud paiknevad ca 500 meetri kaugusel lääne ja kirde suunas.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Taotlusest nähtub, et süvendustööd toimuvad vahetult sadamas mahus kuni 2630 m³. Süvendatavaks pinnaseks on valdavalt tormidega sadamasse kandunud liiv ja muda. Kogu süvendatav pinnas on tavaline merepõhi, mille hulgas ei ole jäätmeid ega saasteaineid. Kuna märkimisväärselt suur osa eemaldatavast pinnasest kuulub liiva ja muda kategooriasse, tekib piirkonnas süvendamise käigus paratamatult ka heljumit.

Liivi laht on suhteliselt madalaveeline ja bioloogiliselt väga produktiivne mereala, mis on üks tähtsamaid räime püügipiirkondi. Liivi lahte, kui olulist räime kudeala, kasutab kaks räimepopulatsiooni. Avamere räim siseneb vahetult pärast jääminekut lahte vaid kudemise ajaks ning lahkub juuli lõpus tagasi avamerre. Liivi lahe räimepopulatsioon aga elab kogu aasta valdavalt Liivi lahes, kusjuures mõlemad populatsioonid kasutavad samu kudealasid. Räim koeb puna- ja pruunvetikatele peamiselt kuni 5 m sügavuses vees.

Tulenevalt eeltoodust tuleb süvendusööd planeerida väljapoole kalade kevadist kudeaega (01.04-30.06), et vältida negatiivset mõju kalastikule. Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaloomastikule.

Planeeritavate tööde läheduses puudub avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele. Süvendatav pinnas on kavas paigutada sadama kõrval asuvalle maaninale.

Sadama süvendamine ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Sadama süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama ehitamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Mür

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning süvendustööde aegne ja valdavalt seotud kasutatavate masinate diiselmootoriga.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja latusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Kihnu väin ja laiemalt kogu Pärnu laht on ülioluline kevadine veelindude peatusala, kus erinevate linnuliikide elupaigaks on meri ja ranna- ning kaldaroostikud. Linnudirektiivi I lisa liikidest pesitsevad seal täpikhuik (*Porzana porzana*), rukkirääk (*Crex crex*), räuskiir (*Sterna caspia*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), punaselg-õgija

(*Lanius collurio*). Mitte-pesitsejatest on alal väikekoskel (*Mergus albellus*), sookurg (*Grus grus*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), vöötsaba- vigle (*Limosa lapponica*), mudatilder (*Tringa glareola*). Niinimetatud pudelikaela alaks on Pärnu laht sookurele (*Grus grus*).

Kihnu sadama alalt on rohkelt avaldamata juhuvaatlusi. Sadama juures pesitseb kaitstavatest liikidest hänilane. Kihnu sadama ja Ristina nina vaheline rand on oluline ujupartide kevadise peatuspaigana ja sõtka suvise kogunemisalana. Kihnust vahetult idasse jääv ala on eriti tähtis auli ja tõmmuvaera peatusala.

Otsese mõjuna lindudele võib käsitleda vee hägustumist ja heljumi settimist merepõhja elustiku kooslustele. Vee hägustumisega kaasnev nähtavuse vähenemine raskendab sukelduvatel lindudel toidu leidmist. Vajaliku toidukoguse kättesaamiseks peavad nad rohkem energiat kulutama, st organismi energiabilanss suureneb ja toidu hankimine selles piirkonnas muutub ühel hetkel energeetiliselt ebaökonoomseks. Selline mõju on suurim kalatoidulistele lindudele (kaurid, kormoranid, pütid, kosklad).

Sadama süvendamisega kaasneb ajutine mürafooni tõus, mis võib linde häirida. Süvendusaegse müra allikateks on ehitusmehhanismid ning ujuvvahendid. Müra avaldab kahesugust mõju: ootamatu tugev müra võib linde ehmatada ning kestav tugev müra võib häirida liikide sigimisbioloogiat. Regulaarse ja ühtlase müraga linnud reeglina harjuvad. Seetõttu tuleb müra põhjustavast ehitustegevusest sadamates hoiduda lindude pesitsusperioodil 01.04 – 30.06.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnenemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil 01.04 – 30.06;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.